

KDO V ÚKRYTU NEJVYŠŠÍHO BYDLÍ

1.čtení: Jan 14,1-17

Hlavní čtení : žalm 91

Kdo v úkrytu Nejvyššího bydlí, přečká noc ve stínu Všemocného. Říkám o Hospodinu: „Mé útočiště, má pevná tvrz je můj Bůh, v nějž doufám.“ Vysvobodí tě z osidla lovce, ze zhoubného moru. Přikryje tě svými perutěmi, pod jeho křídly máš útočiště; pavézou a krytem je ti jeho věrnost. Nelekej se hrůzy noci ani šipu, který létá ve dne, moru, jenž se plíží temnotami, náказы, jež šíří zhoubu za poledne. Byť jich po tvém boku padlo tisíc, byť i deset tisíc tobě po pravici, tebe nestihne nic takového. Na vlastní oči to spatříš, uziš odplatu, jež stihne svévolníky. Máš-li útočiště v Hospodinu, u Nejvyššího svůj domov, nestane se ti nic zlého, pohroma se k tvému stanu nepřiblíží. On svým andělům vydal o tobě příkaz, aby tě chránili na všech tvých cestách. Na rukou tě budou nosit, aby sis o kámen nohu neporanil; po lvu a po zmiji šlapat budeš, pošlapeš lvíce i draka. Dám mu vyváznout, neboť je mi oddán, budu jeho hradem, on zná moje jméno. Až mě bude volat, odpovím mu, v soužení s ním budu, ubráním ho, obdařím ho slávou, dlouhých let dopřeji mu do sytosti, ukáži mu svoji spásu. (Žalm 91)

Milí bratři a sestry,

v Bibli najdeme celou řadu míst, které nás povzbuzují. A jedním z takových výrazných textů je jistě 91. žalm. Když řádil kovid, četli jsme ho a ujišťovali jsme se, že Pán Bůh o nás ví, že se nemusíme třást strachy, a že se nám nakonec náказа vyhne. Pohroma se k našemu domu nakonec nedostane. Celé generace křesťanů z něho čerpaly oporu a povzbuzení.

V roce 1853 začal v Chicagu svoji službu Charles Spurgeon. O rok později udeřila na město asijská cholera, při které zemřelo téměř 3.500 obyvatel. To představovalo 5,5% tehdejší populace, každý osmnáctý člověk. Spurgeon napsal, že téměř denně sloužil pohřby, navštěvoval umírající, potěšoval zarmoucené. Mezi zemřelými bylo také mnoho jeho přátel. Bylo to tak vyčerpávající, že se dostal na samé dno svých sil. Měl pocit, že víc už nezvládne. Jednoho dne se v takovém stavu vracel z pohřbu a všiml si vývěsky za oknem ševcovské dílny. Bylo tam napsáno: „Máš-li útočiště v Hospodinu, u Nejvyššího svůj domov, nestane se ti nic zlého, pohroma se k tvému stanu nepřiblíží.“ (v.9-10) Spurgeon to komentoval slovy: „Účinek na mé srdce byl okamžitý. Vírou jsem si přivlastnil tento text. Cítil jsem se v bezpečí, svěží, opásaný nesmrtelností. Pokračoval jsem ve svých návštěvách umírajících v klidném a pokojném duchu. Necítil jsem strach ze zla a neutrpěl jsem žádnou škodu. ... Při vzpomínce na toto zázračné posílení vzdávám chválu Bohu, mému Pánu.“

Nádherné svědectví o Božím povzbuzení. Ale co když do našeho života přijde nějaký problém? Stalo se vám, že do vašeho života přišlo něco zlého? Stalo se vám, že přesto, že jste si opakovali, že pohroma se k vašemu stanu nepřiblíží, přesto jste se museli vyrovnat s tím, že přišla? Pokud čtete Život víry, možná jste před nedávnem zaregistrovali příběh soudánské křesťanky Mariam Ibrahimové, která se provdala za soudánského křesťana. Její otec byl ale muslim a ona podle islámského práva šaría byla automaticky také muslimka. A muslimky si nesmějí brát křesťany. V roce 2013 byla zatčena, její manželství bylo prohlášeno za neplatné, a ona byla odsouzena k trestu smrti oběšením za odpadlictví a ke stu ran bičem za cizoložství. Se svým několikaměsíčním synem strávila asi půl roku ve vězení. Narodila se jí tam dcera. Její případ ale vzbudil takový mezinárodní ohlas, že nakonec byla propuštěna, a dnes žije i se svými dětmi ve Spojených státech. Nakonec to tedy s ní, přes prodělané útrapy, dopadlo dobře. Ale je mnoho dalších Mariam, o kterých nikdo neví, a prožívají podobné útrapy bez šance na dobrý konec.

Ale nemusíme chodit nikam daleko. Ani nám se nevyhýbají těžké věci. Přicházejí, deptají nás a nevíme si s nimi rady. A pokud něco takového prožíváme, klademe si celkem logicky otázku: Jak to tedy vlastně je? Platí opravdu to slovo: **Máš-li útočiště v Hospodinu, u Nejvyššího svůj domov, nestane se ti nic zlého, pohroma se k tvému stanu nepřiblíží. On svým andělům vydal o tobě příkaz, aby tě chránili na všech tvých cestách.**

Je to opravdu tak? Pro někoho to může znamenat vážnou krizi víry. Pán Bůh tady říká, že se mi nestane nic zlého, když v něm budu mít svoje útočiště. Ale mně se stalo něco zlého. Takže je tu zásadní rozpor. Možná je se mnou něco v nepořádku. Asi je moje víra slabá. Asi jsem něco udělal špatně. To je logický závěr a takový člověk kromě toho, že se trápí se svým problémem, prožívá i nejistotu a pochybnosti o svojí víře.

A někteří to řeší tak, že se otočí k Bohu zády. Jestliže Bible říká něco takového a já přitom prožívám naprostý opak, tak nemá cenu čekat nějakou pomoc z Boží strany. Asi jsem Bohu lhostejný. Modlit se k ničemu nevede. I když Bible mluví o Boží lásce, já jsem na svoje problémy zůstal sám.

Jak tedy máme rozumět 91. žalmu? Má pro nás nějaký význam? Má nám co říct? K čemu nás vede?

1. Prohlášení o Boží slávě

V prvé řadě je potřeba si připomenout, k čemu kniha Žalmů sloužila. Žalmy se zpívaly při bohoslužbách v chrámě a byly sbírkou modliteb, básní a písní, které zaměřovaly mysl posluchačů na Boha. A přesně takový ten náš žalm je. Vyjadřuje Boží moc, svrchovanost a slávu. Není nikdo, kdo by se mu mohl rovnat. Jestliže jsem v něm našel svoje útočiště, našel jsem to nejdůležitější. To je to podstatné. Je to prohlášení o Bohu, o tom, jaký je a o tom, že pokud jsem v něm skrytý, pokud na něho spoléhám, nemusím se ničeho bát.

Pokud bychom tomuto žalmu rozuměli tak, že zbožného člověka nepotká nic zlého, popírali bychom realitu našeho života. Ten, kdo chce, abychom si mysleli, že se nám nemůže nic zlého stát je tentýž ďábel, který při pokušení Ježíše na poušti citoval tento text, aby ho svedl. Ne. Křesťan je realista a je si vědom toho, že žije ve světě, který není dokonalý. A že se někdy důsledky toho, že žijeme v hříšném a porušeném světě mohou dotknout mého života. Ale nemohou mi vzít jistotu, že Bůh o mně ví, že mně má rád a že vzal na sebe v Ježíši Kristu moje hříchy.

2. Vede nás k důvěře

Účelem toho žalmu je prohloubení důvěry v Hospodina. Přichází nejrůznější zkoušky. Jsou situace, kdy do našeho života přichází nějaké vážné rozhodnutí. Jakou školu vybrat? Nebo: Je to ta pravý nebo pravá? Teď si rozumíme, máme se rádi, ale bude to tak i v budoucnu? Anebo: Neměl bych změnit místo? Měl bych jít na operaci? Je to správné rozhodnutí? Rozhodneme se a po nějaké době se ukáže, jestli to bylo správné rozhodnutí nebo ne. Ale jsou problémy a těžkosti, které jsou dlouhodobé anebo třeba ani nemají žádné řešení. Co s tím? Jak se s tím vyrovnat?

Ten žalm nám říká jednu důležitou věc: Ano, přichází zkoušky a těžké věci. Ale ty nemusíš ztrácet naději, i když nevidíš východisko ze své situace, protože tvoje útočiště je Hospodin. Není to nějaká vzdálená neosobní síla, ale je to Hospodin, Bůh, ve kterého je možné doufat. On ti dá sílu, abys mohl obstát. Můžeš mu důvěřovat. On je s tebou. A to není vůbec málo.

3. Vede nás k tomu, aby nás neovládl strach

To další, k čemu nás žalm vede je, abychom se nenechali ovládnout strachem. Strach sám o sobě není špatná věc. Byl nám dán jako brzda, abychom se bezhlavě nevrhali do situací, kde hrozí nějaké nebezpečí. Brání nám, abychom skočili z mostu přivázaní lanem za nohy. Alespoň tedy většinu z nás.

Ale může nám přerůst přes hlavu. Ovládnout nás, takže nejsme schopni racionálně uvažovat. A jakmile nás ovládne, stává se naším pánem. A převážná část informací, které získáváme, v nás pocit strachu živí. Někdo řekl, že televizní zpravodajství by mělo být uvedeno titulkem: „Pozor! Na tyto zprávy by bylo nejlépe se dívat z podzemního krytu na Islandu.“

Pokud nás ovládá strach, má to negativní dopad na náš život. Lidé, které ovládá strach, nemají v srdci prostor pro jiné, pozitivní emoce. Nic jiného je nezaměstnává tolik jako strach – z budoucnosti, selhání, nemoci a dalších a dalších věcí. Strach z nás vysává život.

Možná právě proto Ježíš často mluví o tom, že se nemáme bát. Někdo spočetl, že v evangeliích je celkem 125 příkazů, které vyslovil Ježíš. 21 z nich nás vyzývá, abychom „se nebáli“, abychom „se nestrachovali“, „vzmužili se“ nebo „byli dobré mysli“. Druhý nejčastější příkaz – milovat Boha a svého bližního – se objevuje pouze osmkrát. Pokud počet o něčem vypovídá, pak je vidět, že Ježíš bere naše obavy velmi vážně. Výrok, který pronesl častěji, než kterýkoliv jiný zní: „Neboj se.“

A totéž říká i náš žalm: Nelekej se. Neboj se. Já jsem s tebou. Nenech se ovládnout strachem, nejsi na to sám.

4. Vede nás ke vděčnosti

A ještě něco dalšího: Jeden manželský terapeut popisoval, jak k němu přichází manželé, kteří prožívají krizi ve svém vztahu. Někteří se odhodlají k návštěvě až ve chvíli, kdy další krok je už jenom rozvod. Když před ním sedí, často se zdá, že si nemají co říct. A pokud mají, tak jsou to jenom výčitky a obviňování toho druhého. Vidí na sobě vzájemně už jenom chyby. Vztah je na pokraji rozpadu. A on říká, že jim v takové situaci často pokládal otázku: „Je něco, na co ve vašem manželství vzpomínáte rádi? Je něco, co někdy v minulosti bylo hezké? Je něco, za co cítíte vděčnost?“ Vedl ty dva, aby si vybavili pozitivní věci, za které jsou vděční. A říkal, že se velice často stalo, že se atmosféra postupně změnila. Když začali vzpomínat na momenty v jejich manželství, kdy jim spolu bylo dobře, kdy se měli rádi, kdy si rozuměli, rozzářily se jim oči. Vzpomínka a vděčnost za společně prožité pozitivní věci jim pomohla, aby mohli zkusit ve svém vztahu pokračovat.

Psychologové říkají, že upřímná vděčnost je nejzdravější ze všech lidských emocí. Vděčné srdce přibližuje ostatní k nám a nás k ostatním lidem. Protože vyjádření vděčnosti vůči druhému není pozitivní jenom pro toho, kdo vděčnost vyjadřuje, ale i pro toho, komu je vyjádřená.

Apoštol Pavel píše v epistoletě Kolosenským v docela dlouhém oddíle ve 3. kapitole, jak mají křesťané žít nyní, když přijali Ježíše jako svého Pána. Jak se má lišit ten jejich nový život od toho starého, který opustili. A úplně na konci říká krátkou větičku: „A buďte vděční.“

Ke křesťanskému životu patří vděčnost. Pokud by v něm vděčnost scházela, scházelo by v něm něco velice důležitého. A k vděčnosti nás vede i náš žalm. Pamatuj na to, co dobrého jsi od Boha přijal. Připomínej si všechno to, za co si zaslouží tvoji vděčnost.

5. Přilnout k Hospodinu

K tomu všemu nás tento žalm vede. K důvěře, k tomu, aby nás neovládl strach, k vděčnosti. ALE! Má to jednu podmínku. Není to samo od sebe. Něco musíme udělat. Aby se všechny ty dobré věci mohly naplnit, musí tomu něco předcházet. Podívejme se do prvního verše: **Kdo v úkrytu Nejvyššího bydlí, přečká noc ve stínu Všemocného. Říkám o Hospodinu: „Mé útočiště, má pevná tvrz je můj Bůh, v nějž doufám.“** Bůh musí být mým útočištěm. Když tady žalmista mluví o Bohu, pojmenovává ho postupně čtyřmi různými jmény: **Nejvyšší, Všemohoucí, Hospodin,** a nakonec **můj Bůh.** Možná to vypadá jen jako básnické vyjádření pomocí čtyř různých slov. Ale je v tom skryté i něco víc. Žalmista tu vlastně vyjadřuje, jak člověk Pána Boha postupně poznává: Zpočátku ho může vidět jako Nejvyššího, ale současně vzdáleného a nepřístupného. Potom ho poznává jako Všemohoucího, který má moc a jedná v našem světě. Hospodin je vyjádření pro hospodáře, pro toho, kdo pečuje o svůj lid. Ale ani tím to nemá skončit. Máme poznat Boha jako svého Otce.

Musí se stát mým útočištěm. Ke kterému jdu se vším, co prožívám tak jako ke svému otci. Můj Bůh. Můj Pán. Tak mě miloval, mě osobně, že poslal Pána Ježíše na tento svět, abych mohl být osvobozený od hříchů. A já neustále žasnu nad jeho láskou, protože nechápu, jak toto mohl udělat pro někoho takového, jako jsem já. Můj Bůh. Můj Otec. On si mě zamiloval a já nemůžu udělat nic jiného než se pokusit jeho lásku opětovat.

A na konci žalmu žalmista píše: **Dám mu vyváznout, neboť je mi oddán.** V jiném překladu je to vyjádřeno ještě trochu jinak: **Protože ke mně přilnul, uvedu ho do bezpečí (ČSP).** Přilnout k Hospodinu. To je klíčové. To slovo „**přilnout**“ najdeme i na dalších místech v Bibli. Muž opustí svého otce i svou matku a přilne ke své ženě a budou jedno tělo (Gn. 2,24). Takto je popsáno hluboké přátelství mezi Davidem a Jonatanem nebo vztah Rút k její tchyni Noemi. Ale nejdůležitější je použití slova „**přilnout**“ ve vztahu mezi Bohem a člověkem. Hospodin lne ke svému lidu (Dt 7,7), proto i my máme lnout k němu. Zatímco pro něj je to přirozenost, která vychází z jeho lásky k nám, my se musíme tomuto lnutí učít.

Přilnout k Hospodinu. To slovo vyjadřuje hluboký, důvěrný, blízký vztah. Jedná se o vztah, který je založen ne na strachu, povinnosti, vypočítavosti či něčem podobném, ale na vzájemné lásce a oddanosti. Máme učinit Hospodina pevnou a trvalou součástí svého života. Máme ho hledat, žít s ním, naslouchat mu neustále, ne jenom ve chvílích osobní nouze. A pokud žijeme v takovém vztahu s Bohem, pokud jsme k němu přilnuli, poznáváme, že nám odpovídá, když k němu voláme.

Křesťan může prožívat okamžiky velkého nadšení, ale i chvíle velkého soužení. Mnohdy zakouší i ty zmiňované šípy vystřelované z různých stran. Okolnosti našeho života nemusí být snadné, ale pokud k nám Bůh mluví, nejsou tím nejpodstatnějším. A co je tam napsáno o těch, kteří přilnuli k Hospodinu? Ukážu mu jeho budoucnost? Ukážu mu recept na šťastný život? Ukážu mu hlubiny poznání? Co tam stojí? Všimli jste si, jak zvláště ten žalm končí? **„ukáží mu svoji spásu.“** Ten, kdo přilne k Hospodinu, tomu Hospodin ukáže svoji spásu. Takový člověk uvidí Ježíše. Otevřou se mu ty duchovní oči. A všechny naše otázky ztratí svoji důležitost, když si uvědomíme – můj Pán a můj Bůh. Živý Ježíš. On je můj Pán. Přišel a obětoval se na kříži kvůli mně. On mě zachránil. A to je to, co jako křesťané potřebujeme vidět v prvé řadě: Hospodinovu spásu. Vidět Ježíše. Neztratit ho z očí. To je to k čemu směřuje tento žalm. Amen.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, děkujeme Ti, že jsi přišel na tento svět, abys nám ukázal lásku svého a našeho Otce. Děkujeme, že při nás stojíš v situacích, kdy prožíváme obavy, nejistotu a úzkost. Děkujeme, že nám dáváš sílu, abychom ve zkouškách obstáli. Prosíme, dej nám, abychom v Tobě nacházeli svoje útočiště, uměli na Tebe spoléhat a přilnuli k Tobě svým srdcem.*

Amen.